

ОБРАЋАЊЕ
ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ Њ.Е. г. ТОМИСЛАВА НИКОЛИЋА
У ЕВРОПСКОЈ АКАДЕМИЈИ НАУКА И УМЕТНОСТИ
САЛЗБУРГ, РЕПУБЛИКА АУСТРИЈА
07. МАРТ 2015.

Уважене колеге председници Фишер и Иванов,
Поштовани председниче и чланови Европске академије наука и уметности,
Ваше екселенције,
Цењени чланови академске заједнице Европе,
Даме и господо,

Личну част да се обратим овом уваженом скупу у својству протектора Европске академије наука и уметности разумем као част исказану целокупној академској заједници Србије и врсту признања за континуирани, вишевековни допринос моје земље корпусу европске и светске научне и уметничке мисли. Само у том контексту моје данашње именовање добија свој пуни смисао.

Почаст, дакле, примама као однос поштовања интелектуалаца европског континента према историји науке и академизма Србије, али и као обећање да ћемо у будућности једнаком вољом подизати стандарде знања, креативности, научних достигнућа.

Поштовани и драги пријатељи,

Један од најугледнијих чланова Српске академије наука и уметности, нобеловац Иво Андрић, рекао је да стваралац и његово дело не служе ничему, ако на овај или онај

начин не служе човеку и човечности. Историја науке и научника међу припадницима мога народа, управо потврђују ову сентенцу својим иновацијама и животима.

Немерљив је допринос човечанству изумитеља наизменичне струје, у своје доба ипак несхваћеног генија Николе Тесле. Ван свог и нашег времена, он је човек који је могао, али није постао среброљубац, који је у љубави према људима налазио мотив за рад и храброст да се избори са неразумевањем. Свеприсутан као ваздух, и сада је својим изумима међу нама велики Тесла чијом се заслугом неслућено убрзао човеков цивилизацијски ход. Оставио је свим потоњим научницима завет скромности и посвећености, одрицања и несебичности, научне одважности и вере у човека-ствараоца. То су, искрено верујем, одреднице које и данас стоје, или би барем требало да стоје, уз имена свих научника света.

И велики проналазач Михајло Пупин, коме дугујемо сонар, зачетке данас неопходног и са човеком сраслог мобилног телефона, уопште савремених комуникација, и као омиљени професор на Колумбија универзитету, и као научник, оставио је поруке за будућност тако неопходне за разумевање животног пута посутог трњем и звездама. Глад за науком, за остварењем великих идеја не познаје порекло нити нацију. Пупин је грађанин света, научник који једнако припада свом родном малом српском селу Идвор, кога нема ни на једној карти света, колико и Европи, Америци, планети.

Заједнички именитељи Аустрије и Србије пре свих су Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Милутин Миланковић и Иво Андрић. Први је пре више од два века донео европске вредности у тада вазалну Србију, други је са Гетеом и браћом Грим преводио српске народне песме на немачки језик и штампао прве српске књиге по градовима Аустрије, трећи је свој инжењерски врхунац остварио у Бечу, али се вратио на Београдски универзитет да га својим радом у области астрономије и календара уздигне међу водеће европске академске институције, а четврти је докторску дисертацију, окосницу каснијег целокупног опуса, израдио у Грацу.

Ризикујући да не поменем многе, помињем и Руђера Бошковића, Милеву Марић, Јосифа Панчића, Михаила Петровића Аласа, Јована Цвијића, Богдана Маглића, Павла Савића, Александра Белића... када да престанем са набрајањем оних које би требало да помињемо и у овој и у другим академијама?

И тако, повезани Теслином струјом, Пупиновим калемовима, Миланковићевим учењима, данас припадамо глобалној научној сфери, неподељеној границама, неоптерећеној припадностима било које врсте. Данас на једном пројекту раде научници

из читавог света, за добробит света. Ти научници су све млађи. Српска академска заједница у овом тренутку са поносом истиче имена уважених научника млађих од тридесет година, неретко оних који су још увек у гимназијским клупама. То је велико охрабрење за читаво човечанство, охрабрење за будућност науке и света.

Уважени пријатељи,

Европска академија наука и уметности одавно је превазишла географску одредницу из свог имена и постала институција планетарног значаја. Као саборни центар европских националних академија наука и уметности, европских научника и уметника, она промовише вредности научног рада, академизма, толеранције, повезаности, заједничке именитеље међу научницима и уметницима, међу народима и државама. Тако Европска академија наука и уметности гради нови хуманизам.

На тој узвишеној мисији увек ћете имати несебичну помоћ српске академске заједнице и моју личну посвећеност. Све те идеје које препознајем у овој велелепној институцији оставили су нам као свој завет научници – посвећеници које сам помињао. Њихове поруке дубоко су узидане у темеље филозофије живота научника. Свевремене, непролазне, нису друго до жеља да човечанство напредује, да се цивилизација уздиже, да се наслеђено сачува и унапређено остави потомцима.

Радујући се даљем напретку Европске академије наука и уметности, са захвалношћу примам указану част протектора, доживљавајући ову институцију као задужбину у оном смислу у ком је говорио Доситеј Обрадовић: „Научи се од мудријег – то је велика корист. Научи другог – то је велика задужбина.“